

Asia: VN/30326/2022

Vesienhoidon ympäristötavoitteet ja poikkeaminen; työryhmän mietintö

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan uuden hankkeen takia tarvittavan vesienhoidon ympäristötavoitteista poikkeamisen edellytykset arvioidaan vesienhoidon suunnittelumenettelyn yhteydessä kuuden vuoden välein. Työryhmän mietinnön tavoitteena on, että vesienhoidon ympäristötavoitteista uusien hankkeiden lupaharkinnassa säädettäisiin kansallisessa lainsäädännössä. Poikkeaminen vesienhoidon ympäristötavoitteista uuden hankkeen vuoksi tulisi mahdolliseksi vesienhoidon suunnittelumenettelyn ulkopuolella lupamenettelyn yhteydessä. Tavoitteena on lisäksi selkeyttää ja ajantasaistaa vesienhoidon tavoitteiden saavuttamisen määräajan pidentämistä ja alennettuja tilatavoitteita.

Vesistöt ovat yksi Keski-Suomen maakunnan vetovoimatekijä. Keski-Suomen liiton mielestä vesienhoidon ympäristötavoitteet ovat tärkeä lähtökohta erityisesti alueidenkäytön suunnittelussa. Keski-Suomen maakuntakaavassa vesienhoitosuunnitelman ja toimenpideohjelman tavoitteet on otettu huomioon mm. kaavamääräyksissä.

Keski-Suomessa pintavesien tila on varsin hyvä. Maakunnan luokiteltujen vesistöjen pinta-alasta 93 % on erinomaisessa tai hyvässä ekologisessa tilassa. Keski-Suomen liitto pitää tärkeänä, ettei vesien tilaa vaaranneta tulevaisuudessa.

Keski-Suomen liitto haluaa huomioida lausunnolla olevasta mietinnöstä erityisesti seuraavat asiat.

Hankkeiden etenemisen vahdittamiseksi mietinnön ehdotus poikkeuksien käsittelystä lupamenettelyssä, eikä ainoastaan suunnittelukausittain, on tarpeen.

Työryhmän mietinnössä nostetaan esiin vaikutukset lupa- ja valvontaviranomaisten voimavaroihin. Poikkeuslupien käsittelyssä arviointivastuu korostuu, joten on tärkeää turvata ELY-keskusten ja aluehallintovirastojen resurssit arviointiin.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan 20 a ja b §:n mukaisista ympäristötavoitteista voitaisiin poiketa silloin, kun pintavesimuodostuman ekologisen tilan huononeminen erinomaisesta hyvään tilaan aiheutuu uusista kestävästä kehityksen mukaisista toiminnoista. Vesipuitedirektiivissä ei määritellä kestävästä kehityksen mukaisia toimia tarkasti, mutta kestävästä kehitykseen sisältyvät taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristönäkökohdat. -> tämä kohta vaatii erityistä tarkkuutta arvioitsijalta, kun käytössä ei ole kriteeristöä.

On tärkeää varmistaa, että sääntely vesienhoidon ympäristötavoitteista poikkeamisesta on jatkossakin tiukka ja tulkinnanvaraisuus vähäinen. Esim. Kohdat 20 c § Pykälän 2 momentin 2 kohdassa säädettäisiin poikkeamisen edellytykseksi, että uuden hankkeen tai toiminnan aiheuttamat muutokset ovat yleisen edun kannalta erittäin tärkeitä tai että uuden hankkeen tai toiminnan vaikutukset ihmisten terveydelle, ihmisten turvallisuuden ylläpitämiselle tai kestäväälle kehitykselle tuomat hyödyt ylittävät 20 a ja 20 b §:ssä säädettyjen tavoitteiden saavuttamisesta ympäristölle ja yhteiskunnalle koituvat hyödyt. Vesipuitedirektiivissä mahdollistetaan vaihtoehto molempien edellytysten olemassaolon vaatimusten täyttämistä samanaikaisesti tai tässä valittu vaihtoehto jommankumman yleisen edun tai intressivertailua koskevan edellytyksen täyttymisestä. Vesipuitedirektiivissä tämä vaihtoehtoinen mahdollisuus on esitetty käyttämällä ilmaisua ja/tai. Sekä 24 §. maininnat kohtuuttomista kustannuksista sisältävät tulkinnanvaraisuutta.

Hankkeiden toteuttajien rooli tarpeeksi tarkkojen selvitysten tuottamisessa korostuu. Mietinnön ehdotus tiedon tuotannon ja hallinnan kehittämiseen varattavasta rahoituksesta on tarpeen, jotta toiminnanharjoittajilla on sujuvasti saatavilla olevaa ajantasaista tietoa vesien tilasta.

Huotari Enni
Keski-Suomen liitto